

Inváziós fajokkal kapcsolatos feladatok megvalósítása Jász-Nagykun-Szolnok megyében 2017-ben

Radovics-Bang Zsuzsanna Emese

*Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal
Szolnoki Járási Hivatal
Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály*

Dr. Kelemenné Dr. Szilágyi Enikő

*Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal
Szolnoki Járási Hivatal
Agrárügyi Főosztály*

*Inváziós szakmai nap
Földművelésügyi Minisztérium
Budapest
2018. március 23.*

2017-ben elvégzett feladatok

1. **Kereskedések tájékoztatása**
2. **Inváziós fajok előfordulásának felmérése a megyében ,
adatgyűjtés:**
NP, Natura2000, botanikus kert, állatkert, díszfaiskolák, kertészetek,
természetes élőhelyek
3. **Inváziós fajokat érintő ügyekben szakvélemény**

Kereskedések nyilvántartása

Kertészetek, faiskolák

	Cég név	Vezető neve	Helyszín
1.	<i>White Rose Garden Kft.</i>	Vajtai Miklós	5125, Pusztamonostor, Szabadság út 28.
2.	<i>Tajti Kertészet</i>		5130, Jászapáti Utasi út 30.
3.	<i>Kulics Faiskola</i>	Kulics László	5136, Jászszentandrás, Petőfi út 20.
4.	<i>Zöld Zóna Virágbolt és Kertészet</i>	Kolozsi Éva	5350, Tiszafüred, Húszóles út 99.
5.	<i>Veres Kertészet</i>	Veresné Fekete Mária	5350, Tiszafüred, Igari út 34.
6.	<i>Lázár István</i>	Lázár István József	5241, Abádszalók István Király út 42.
7.	<i>Barta Kertészet</i>	Barta Barna	5241, Abádszalók, István Király út 34.
8.	<i>Kert-Város Kertészet</i>		5200, Törökszentmiklós Kertész u. 4
9.	<i>Faiskolai-Ierakat</i>		5200, Törökszentmiklós, Kossuth Lajos u 255.
10.	<i>Simon Virágkertészet</i>	Simon Miklós	5100, Jászberény, Bimbó út 18.
11.	<i>Zaják és Társai</i>	Zaják Péter	5100, Jászberény, Nagykátai út 30.
12.	<i>Balkon Virágkertészet</i>	Bugyi Imréné	5100, Jászberény, Szelei út 41.
13.	<i>Kertvarázs</i>	Fábián József	5100 Jászberény, Kertész u. 3.
14.	<i>Oázis Kertészet</i>	Horváth Balázs	5100, Jászberény, Nagykátai út 17.
15.	<i>Baranyi Kertészet</i>	Baranyi László	5100, Jászberény, Álmos u. 28
16.	<i>Oázis Kertészet</i>	Kurucz Istvánné	5081, Szajol, 4-es főút 108 km
17.	<i>Zöld Sziget</i>	Mándoki József	5300 Karcag, Madarasi út 37.
18.	<i>Kert-Centrum</i>	Tanka István	5300 Karcag Dózsa György u. 12.
19.	<i>Lukács Kertészet</i>	Lukács Károly	5331 Kenderes Bocskai u. 3/A.
20.	<i>Kertészeti-Áruda</i>	Zsapka János	5400, Mezőtúr Vágóhíd u. 3
21.	<i>Alföldi Smaragd Kkt.</i>	Somlyai Etelka	5435, Martfű Szolnoki út 82.
22.	<i>Mini Kertészeti Áruda</i>	Molnárné Dr. Szabó Julianna	5091, Tószeg Várkonyi út 16/b.
23.	<i>Abies Faiskola</i>	Zajzon Dénesné	5085, Rákócziútfő 442-es út, Rákóczi major 1.
24.	<i>Faiskola Kft.</i>		5085, Rákócziútfő Nyár út 25.
25.	<i>Kedvenc Kert és Kerti Tó Centrum</i>	Tolnai Kriszta	5000, Szolnok Thököly út. 80.
26.	<i>Kertépítők Kertje</i>	Bajnai Judit	5000, Szolnok Alcsisziget 72.
27.	<i>Vizinövény Webáruház</i>	Szabó László	5471, Tiszakürt Deák F. köz 1
28.	<i>Tóth Bálint Kertészete</i>	Tóth Bálint	5331 Kenderes, József Attila u. 43.
29.	<i>Janics Kertészet</i>	Janics István	5465 Cserkeszőlő, Szabadság u. 19.
30.	<i>Gödér József</i>	Gödér József	5200 Törökszentmiklós, Szakállas
31.	<i>Kert-Mester 2005 Kft.</i>	Jászné Gulyás Szilvia	5310 Jászapáti, Szabadság u. 55.
32.	<i>Kuli-Kert Kft.</i>	Kuliné Balázs Mónika	5350 Tiszafüred, Nyúl u. 4.
33.	<i>IMIKEVI Kft</i>	Zsoldi Imre	5350 Tiszafüred, Domaházi út 2/a.
34.	<i>Zöldpart Kertészeti Áruda</i>	Bohácsi Gábor	5000, Szolnok Holt-Tiszapart út 2.

Kereskedések nyilvántartása

Állatkereskedések

	Cégnév	Vezető neve	Helyszín
1.	<i>Díszhal-Díszállat</i>	Szarvas János	5350, Tiszafüred Fő út 37
2.	<i>Díszállat és Állateledel kereskedés</i>	Pesti Lajosné	5200, Törökszentmiklós Bethlen út 2/c.
3.	<i>Horgászbolt és Díszhal</i>	Mucsi László	5300, Karcag Madarasi út 36.
4.	<i>Sá-Szok Bt.</i>	Sáfár Zsolt	5400, Mezőtúr Piac Tér
5.	<i>Poseidon Kisállatkereskedés</i>	Szüle András	5100, Jászberény Nagytemplom u. 6.
6.	<i>Nemo Akvarisztika</i>	Zalai Zalán	5100, Jászberény Kossuth Lajos út 14.
7.	<i>Belvárosi díszállat-akvarisztika</i>		5000, Szolnok Óvoda utca 1.
8.	<i>Kedvenc Állatkereskedés</i>		5000, Szolnok Batthyány út 20.
9.	<i>Rió Díszállatkereskedés</i>		5200 Törökszentmiklós piac csarnok

Kereskedések tájékoztatása

- Nagy hangsúlyt kapott
- Nyilvántartás a megyében előforduló kereskedésekről
- 2017 júniusától folyamatos
- Személyes tájékoztatás – papíralapú tájékoztató
- Nagy a tájékozatlanság
- Faiskolák, kertészetek: EU listás fajok nem találhatóak
- Állatkereskedések: kevés a megyében, akvarisztikával foglalkozók tájékozottabbak

Tájékoztató

Tájékoztató

Ezúton szeretnénk tájékoztatni Önöket, hogy az Európai Parlament és a Tanács **1143/2014/EU** Rendelete (2014. október 22.) valamint a **Kormány 408/2016 (XII. 13.)** Kormányrendelete az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről, szabályokat állapít meg az Unión belül az idegenhonos inváziós fajok szándékos betelepítése és nem szándékos behurcolása, valamint terjedése által a biológiai sokféleségre gyakorolt káros hatás megelőzése, minimálásra csökkentése és mérséklése érdekében.

A rendelet korlátozásai (7. cikk/f), mely szerint:

„az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajokat **tilos** szándékosan:

- a) az Unió területére behozni, beleértve a vámfelügyelet alatti átszállítást is;
- b) tartani, a zárt tartást is ideértve;
- c) tenyészteni, a zárt tartást is ideértve;
- d) az Unióba, az Unióból vagy az Unión belül szállítani, kivéve a faj kiirtása céljából használt létesítményekben történő szállítást;
- e) forgalomba hozni;
- f) felhasználni vagy azokkal kereskedni;
- g) szaporítás, nevelés vagy természetes céljára engedélyezni, a zárt tartást is ideértve; vagy
- h.) a környezetbe kibocsátani.”

A tagállamok megállapítják az e rendelet megszegése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó rendelkezéseket (408/2016. Korm. rendelet, 10 §):

- (1) „A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 10. § (4) bekezdése szerinti hatóság által az idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatban kiszabott, a Tvt. 80/A. §-a szerinti bírság (a továbbiakban: Inváziós bírság) mértéke:
  - a) adminisztrációs kötelezettségek megsértése esetén 10 000 Ft- 200 000 Ft.
  - b) engedélytől eltérően folytatott tevékenység esetén 100 000 Ft- 500 000 Ft.
  - c) engedély nélkül végzett tevékenység esetén 100 000 Ft- 2 000 000 Ft.
  - d) ha a jogsértés jelentős mértékű kárt okoz, 500 000 Ft- 20 000 000 Ft.
- (2) Az inváziós bírság összegének meghatározása során figyelembe kell venni
  - a) a cselekmény vagy mulasztás körülményeit,
  - b) a jogsértő magatartás súlyát,
  - c) a jogsértő magatartás időtartamát és ismétlődését,
  - d) a jogsértő magatartás veszélyességét vagy károsító hatását,
  - e) az ország, illetve a térség őshonos élővilágának állapotára gyakorolt hatását,
  - f) a jogsértő magatartással érintett területnek az ökológiai hálózat koherenciájában betöltött szerepét,
  - g) a jogsértő magatartással érintett élőhelyek, fajok, illetve területek kedvező ökológiai állapotának elérését vagy fenntartását befolyásoló hatások jelentőségét,
  - h) a bekövetkezett kár mértékét,
  - i) a helyreállíthatóság lehetőségét, a terület természetes megújulási képességét, illetve az élőhelytípus regenerálódási képességét,
  - j) a biodiverzitás védelmét sértő további magatartástól való visszatartást, valamint
  - k) a cselekmény engedély nélkül vagy engedélytől eltérően végzett jellegét.

(3) Az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet érvényesítése érdekében a Tvt. 10. § bekezdése szerinti hatóság a feladat- és hatáskörébe tartozó ügyekben – a (2) bekezdésben foglalt mérlegelési szempontok figyelembevételével – az alábbi intézkedéseket rendelheti el:

- a) az idegenhonos inváziós fajok egyedeinek lefoglalása vagy elkobozása,
- b) az engedély hatályának felfüggesztése vagy az engedély visszavonása,
- c) a zavaró, veszélyeztető, károsító tevékenység korlátozása, felfüggesztése vagy megtiltása,
- d) helyreállítási kötelezettség elrendelése,

- e) védőzónák kijelölése,
- f) az idegenhonos inváziós fajok terjedését lehetővé tevő tárgyak szállításának, forgalomba hozatalának és tárolásának korlátozása vagy megtiltása,
- g) az idegenhonos inváziós fajok egyedei szaporításának, természetének, tenyésztésének, tartásának, valamint igénybevételének korlátozása vagy megtiltása,
- h) az idegenhonos inváziós fajok elterjedésének megakadályozására, előfordulásának, felszaporodásának figyelemmel kísérésére és a védekezési intézkedések megtételére kötelezés,
- i) az idegenhonos inváziós fajok terjedése által veszélyeztetett területeken meghatározott idegenhonos inváziós fajoktól való mentesítésre, illetve annak fenntartására kötelezés,
- j) idegenhonos inváziós fajok tárolására, raktározására szolgáló földterületek, épületek, építmények, helyiségek vagy tartályok fertőtlenítésének, mentesítésének vagy megtisztításának előírása, és ennek érdekében meghatározott anyagok, eszközök vagy technológiai eljárások használatának előírása vagy megtiltása,
- k) inváziós faj elleni közérdekű védekezés vagy inváziós faj elleni állami védekezés elrendelése.

(4) A (3) bekezdés szerinti intézkedések együttesen is elrendelhetők.”

Az Európai Parlament és a Tanács a kereskedelmi célú raktárkészletekre vonatkozóan is rendelkezik (1143/2014/EU/ 32. cikk):

„ (1) Az idegenhonos inváziós fajokhoz tartozó példányokat tartalmazó, az érintett idegenhonos inváziós fajnak az uniós jegyzékbe való felvétele előtt beszerzett kereskedelmi célú raktárkészletek tulajdonosai számára az érintett faj jegyzékbe való felvételét követően **legfeljebb két évig** engedélyezni kell az e fajokhoz tartozó élő példányoknak vagy azok szaporítható részeinek tartását, valamint szállítást, a 8. cikkben említett kutatási vagy ex situ megőrzési tevékenységet folytató intézményeknek, valamint gyógyászati tevékenységek folytatása céljára történő eladás vagy átadás céljából, azzal a feltétellel, hogy a példányokat zárt módon tartják és szállítják, és valamennyi megfelelő intézkedést meghoznak annak érdekében, hogy azok ne szaporodhassanak, és ne szabadulhassanak ki; illetve a raktárkészleteik felszámolása érdekében az említett példányok lelése vagy humánus módon való gyártása céljából.

(2) Az élő példányok nem kereskedelmi felhasználók számára történő eladását vagy átadását az adott fajnak az uniós jegyzékbe való felvétele követően **egy évig** kell engedélyezni, azzal a feltétellel, hogy a példányokat zárt módon tartják és szállítják, és valamennyi megfelelő intézkedést meghoznak annak érdekében, hogy azok ne szaporodhassanak, és ne szabadulhassanak ki.

(3) Az időközben az uniós jegyzékbe felvett, akvakultúrában alkalmazott fajokra vonatkozóan a 708/2007/EK rendelet 6. cikke alapján kiadott és az e cikk (1) bekezdésében említett időszak után lejárt engedélyeket a tagállam a 708/2007/EK rendelet 12. cikkének megfelelően az e cikk (1) bekezdésében említett időszak végéig visszavonja.”

A tájékoztatóhoz csatoljuk az **Unió** számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok jegyzékére felvett fajok, valamint a természetes állat- és növényvilágra veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok **hazai** tudományos alapú jegyzékét.

Részletes felvilágosítást kaphatnak az invazív fajokkal kapcsolatban az alábbi oldalon, ahol az említett rendeletek is elérhetőek:

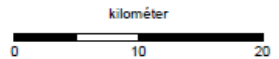
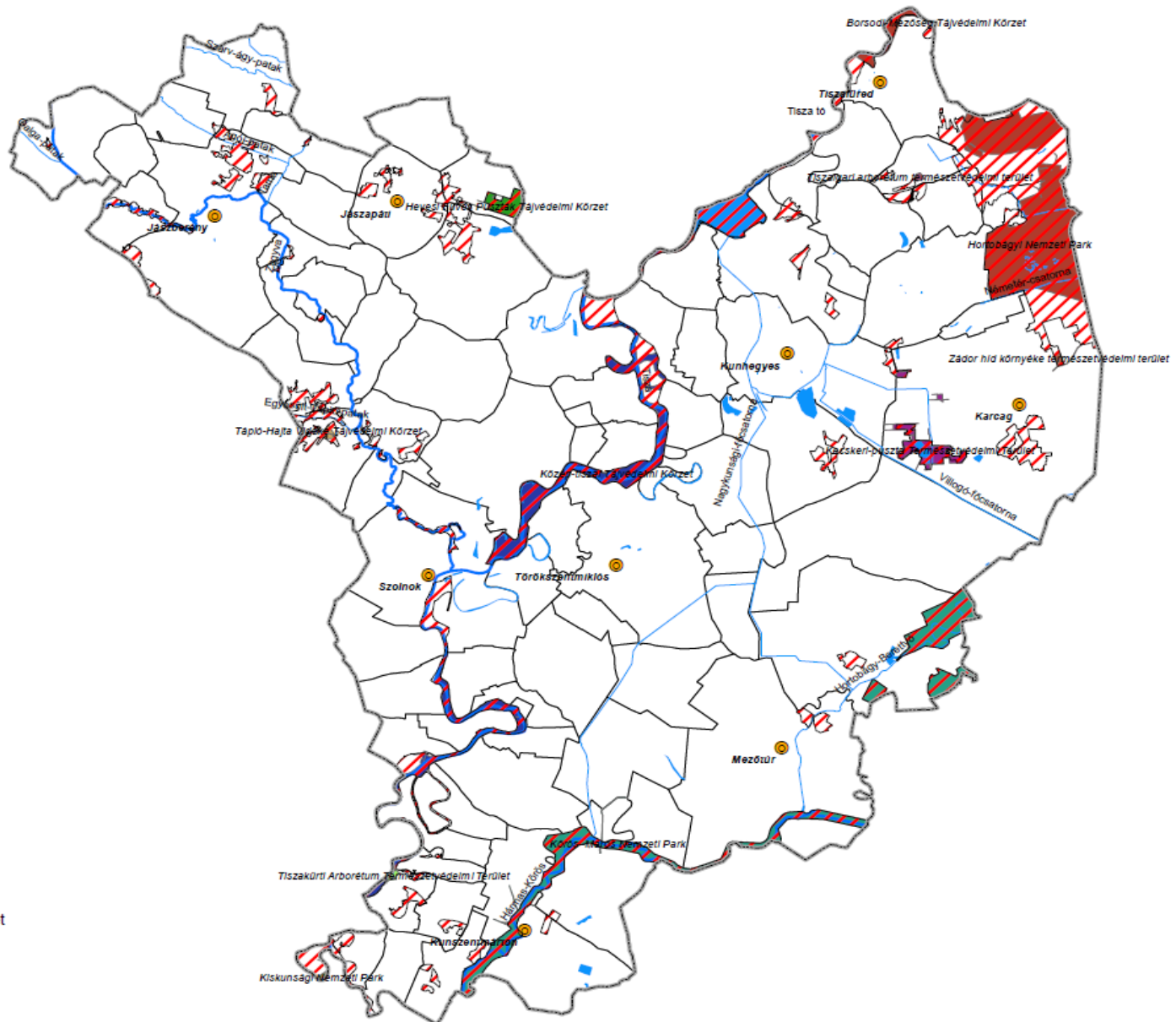
<http://www.termeszetvedelem.hu/idegenhonos-invazios-fajok>

Kérjük szíves együttműködésüket, ha bármilyen kérdésük van, forduljanak hozzánk bizalommal!

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Köormányhivatal
Szolnoki Járási Hivatal
Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály

Idegenhonos inváziós fajok észlelése, adatgyűjtés, nyomon követés

Jász-Nagykun-Szolnok megye

Jelmagyarázat:

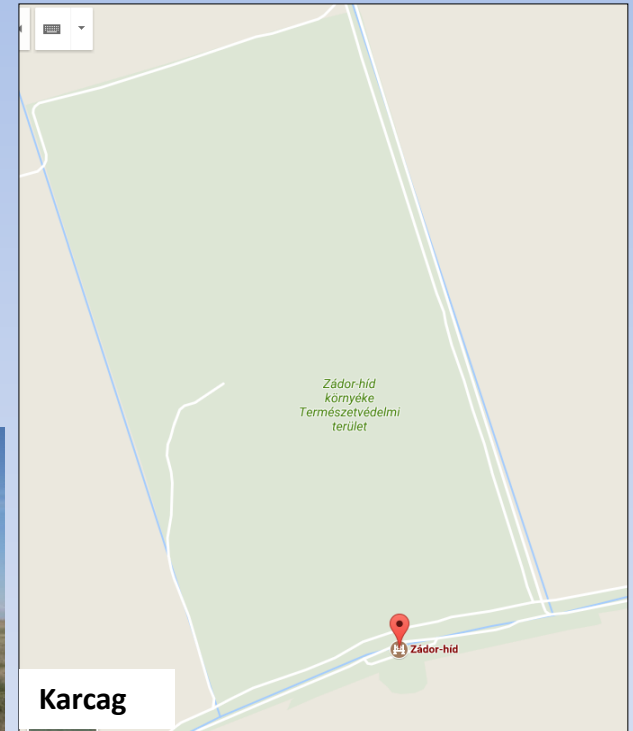
- = NATURA 2000 területek
- = Járásközpontok
- = Közigazgatási határok
- = Megyehatár

NPTKTTE jelmagyarázat:

- Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet
- Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzet
- Hortobágyi Nemzeti Park
- Kecseri-pusztai Természetvédelmi Terület
- Kiskunsági Nemzeti Park
- Körös-Maros Nemzeti Park
- Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet
- Tiszaigari arborétum természetvédelmi terület
- Tisza menti Arborétum Természetvédelmi Terület
- Tápió-Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet
- Zádor híd környéke természetvédelmi terület

Természetvédelmi terület ellenőrzése

a./ Hortobágyi Nemzeti Park: a Karcag melletti Zádor-híd környéki terület

Az EU-s listán szereplő inváziós fajt nem találtunk.

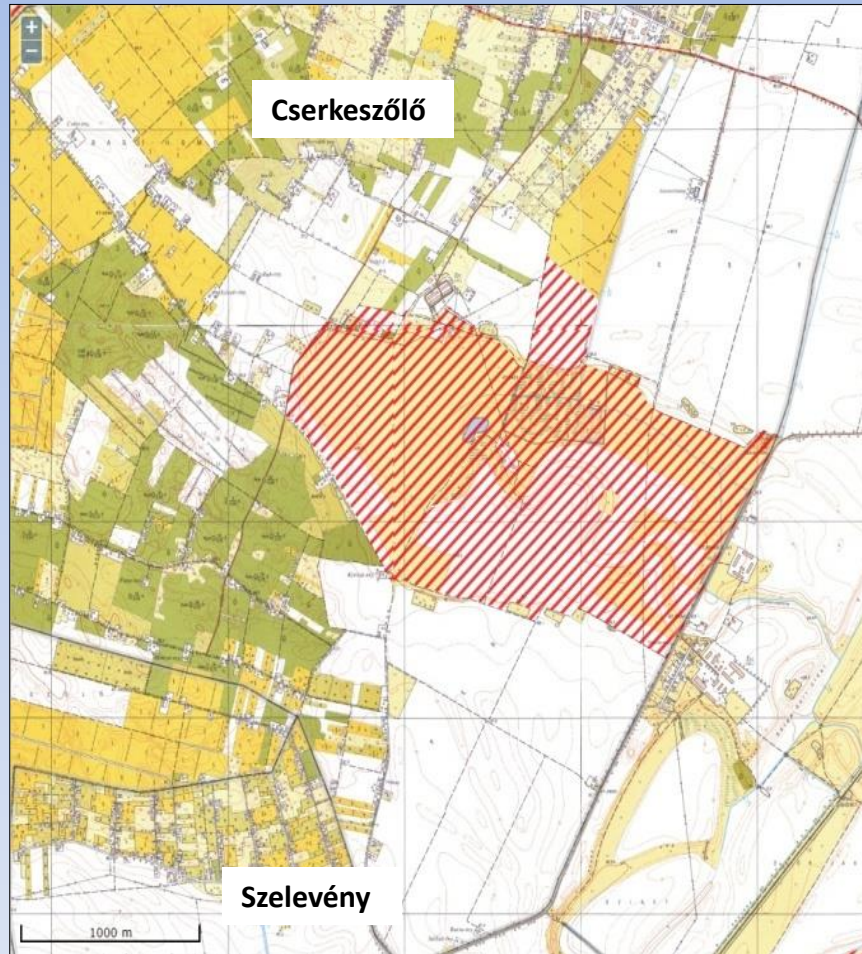
b./ Körös-Maros Nemzeti Park: A Hortobágy-Berettyó jobb partjának ártéri vegetációja, Túrkeve térségében (egyben különleges madárvédelmi /SPA/ NATURA2000 terület)

Inváziós fajok előfordulását nem észleltük.

Natura 2000-es terület ellenőrzése

„Csépa-szelevényi gyepek”

EU-s listán szereplő inváziós fajt nem találtunk.

Egyéb terület-bejárás

a./ Cserkeszőlő település közigazgatási területén, a Szabó-dűlő térségében 3 erdőt vizsgáltunk.

- 8,64 ha, 6,59 ha, illetve 6,66 ha kiterjedésű ültetett nyárfa állomány.
- Szinte a teljes aljnövényzetet a közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*) alkotja.
- A laza homokos talajon jellemző intenzív terjedésével a környező mezőgazdasági, valamint NATURA 2000 területeket is veszélyeztet.
- Az állomány kezelése és a nyomon követése mindenképpen szükséges és indokolt.

b./ Zagyva: Jászalsószentgyörgy, Jánoshida térsége

c./ Jászberény, Nagykáta irányában eső külterületének (31-es út, Neszűr) térsége

Az EU-s listán szereplő *Asclepias syriaca* inváziós faj szálankénti előfordulását tapasztaltuk. További figyelemmel kísérés!

Botanikus kert ellenőrzése és a vezetőség tájékoztatása

Tiszakürti Arborétum

EU-s listán szereplő inváziós faj előfordulását nem észleltük.

Állatkert ellenőrzése és a vezetőség tájékoztatása

A Jászberényi Állatkertben zárt tartásban az EU-s fajlistán szereplő **mosómedve** (*Procyon lotor*), **vörösorrú koáti (ormányos medve)** (*Nasua nasua*) és **ékszerteknős** (*Trachemys scripta*) fajok előfordulását regisztráltuk.

Tervezett feladatok 2018-ra

- Kisállattartók, gazdálkodók tájékoztatása –<http://ktvktvf.zoldhatosag.hu>
- Oktatási intézmények – figyelemfelkeltés (Inváziós fajokról dióhéjban c. kiadvány)
- További kereskedések tájékoztatása
- Nemzeti Parkok: szorosabb együttműködés
- Terepi adatgyűjtés (NPI, term.véd-i ter., tájvéd-i körzet, Natura2000, egyéb ter.)
- Vadászatra jogosultak tájékoztatása, kapcsolattartás
- Megyei horgászegyesületek tájékoztatása, kapcsolattartás
- Selyemkóró irtási kísérlet

kínai gyapjasollórák

cifrarák

kínai razbóra

nutria

nílusi lúd

Mit tehet egy átlagember az inváziós fajok terjedésének megakadályozásáért, illetve megállításáért ?

- A legjobb és legolcsóbb a megelőzés.
- Külföldi utakról ne hozzunk haza szépnek talált fajokat!
- Ne telepítsünk egzotikus növényfajokat!
- Áttelepítéssel ne terjesszük a már megtelepedett inváziós növényeket (pl. a selyemkórót)!
- Ne engedjük szabadon a megunt házi kedvenceinket (pl. ékszerteknőst)!
- Ha az inváziós fajok már megtelepedtek, a leghatékonyabb eljárás a fajok kiirtása.
- Ha a kiirtás nem kivitelezhető, akkor az inváziós fajok továbbterjedésének megállításához elszigetelésre és hosszú távú védelmi intézkedésekre van szükség.

Köszönjük a megtisztelő figyelmüket!

- Budapest**
- Győr-Moson-Sopron**
- Komárom-Esztergom**
- Nógrád**
- Borsod-Abaúj-Zemplén**
- Szabolcs-Szatmár-Bereg**
- Vas**
- Yeszprém**
- Fejér**
- Pest**
- Heves**
- Jász-Nagykun-Szolnok**
- Hajdú-Bihar**
- Zala**
- Somogy**
- Tolna**
- Baranya**
- Bács-Kiskun**
- Csongrád**
- Békés**